

3. Смолінський В. Б. Проблеми функціонування ринку продукції молочного скотарства у Львівській області / В. Б. Смолінський // Аграрна наука – виробництво : тези доповідей V держ. наук.-практ. конф. (м. Біла церква, 23-25 листопада 2006 р.) : ч. 2. – Біла Церква, 2006. – С. 53.
4. Степасюк Л. М. Економічні аспекти розвитку скотарства / Л. М. Степасюк // Економічні проблеми розвитку АПК в умовах ринкової трансформації : матеріали наук.-практ. конф. – К. : НАУ, 2009. – С. 39-41.
5. Шолудько О. В. Регіональні проблеми розвитку скотарства / О. В. Шолудько // Економіка АПК. – 2003. – № 1. – С. 65-68.

Гладка Л.І., Чаплигіна Д.О.

УДК 332.135

ФОРМУВАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

(на прикладі аналізу ракетно-технічної галузі Дніпропетровського регіону)

Постановка проблеми. На початку ХХІ століття відбулися значні глобалізаційні та євроінтеграційні процеси сучасності, які зорієнтували цілі й пріоритети космічної діяльності. Зокрема криза світового ринку космічних технологій 2001 року спричинила нерентабельність космічної галузі, фінансову неспроможність національних капіталів у забезпеченні самостійної реалізації масштабних космічних проєктів. Подолання кризових явищ світової космонавтики зумовило зміну стратегій в напрямі забезпечення конкурентних переваг.

Мета статті – відображення основних переваг ракетно-технічної галузі Дніпропетровського регіону в умовах євроінтеграційних процесів сучасної України.

Об'єкт дослідження – конкурентоспроможність ракетно-космічної галузі України.

Аналіз останніх наукових досліджень та результатів. В науковій літературі на даний час недостатньо інформації про космічні технології. Проте проблеми створення нових продуктів, зокрема космічних технологій присвячені праці таких вчених як: Г.П. Чернігов, Д.А. Чернікова, Л.Л. Антонюк, Ю.В. Макогон, Л.І. Федулова, А.І. Шевцов, О.В. Дегтярьов.

Актуальність статті. На початку третього тисячоліття Україна почала вести активну політику як в середині країни, так і за її межами. Це зумовлено глобалізаційними та євроінтеграційними процесами, бо на даний час країна є державою-претендентом на вступ до Європейського Союзу. З огляду на це Україна повинна набути відповідних знань про суспільно-політичну природу Європейського Союзу, правову та інституційну системи, підвищення рівня власного соціально-економічного, суспільно-політичного та духовно-культурного розвитку, що дасть можливість наблизитися громадянам нашої держави до європейських стандартів життя, яким необхідно відповідати аби ефективно інтегруватися в це міждержавне утворення з урахуванням інтересів національної безпеки. Всі ці аспекти обумовлюють актуальність теми дослідження.

Виклад основного матеріалу. Дніпропетровська область є одним з провідних регіонів України, в якому активно розвивається будівельний, комплекс. За підсумками першого півріччя 2011 року в області виконано будівельно-монтажних робіт на 41 % більше в порівнянні з аналогічним періодом минулого року [4]. Тому галузь будівництва в рамках Комплексної стратегії розвитку Дніпропетровщини вибрано одним із головних кластерів розвитку, який суттєво підвищує конкурентоспроможність регіону та його економіки. Протягом останніх років в області зростають обсяги введеного в експлуатацію житла. Якщо в 2009 році показник введення в експлуатацію нового житла склав трохи більше 170 тис. кв. метрів загальної площі, то в 2010 – це вже 226,1 тис. кв. м. За обсягами та темпами введення в експлуатацію загальної площі житла за результатами першого півріччя 2011 року область займає перше місце [4]. Не можна не зауважити, що Дніпропетровський регіон також займає перше місце серед усіх регіонів України за обсягами прибутків прибуткових підприємств, а саме 36,8 млрд. грн. У січні – жовтні 2011 року по області був отриманий прибуток від звичайної діяльності основного кола підприємств у сумі близько 26,1 млрд. грн. (зріс у порівнянні з січнем – жовтнем 2010 року у 2,8 рази). За цим показником область є лідером серед областей України [4]. Тобто Дніпропетровська область є лідером по вищенаведеним показникам серед інших областей України.

Серед аспектів, які можуть допомогти всій державі, зокрема Дніпропетровському регіону наблизитися до вступу в Європейський Союз вважаємо доцільним виділити:

По-перше, Дніпропетровщина активно, системно і успішно співпрацює з різними країнами, регіонами і інвесторами. Область є найбільш інвестиційно-привабливою серед решти регіонів України. Саме на Дніпропетровщину серед усіх регіонів України припадає найбільший об'єм прямих іноземних інвестицій. За обсягами залучених прямих іноземних інвестицій область впевнено посідає 1-е місце серед областей України. Станом на 1 липня 2011 р. обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку області, склав 7,673 млрд. доларів США або 16,3 % від загальнодержавних обсягів. За перше півріччя 2011 року обсяг прямих іноземних інвестицій збільшився на 178,3 доларів США – це найкращий показник серед промислових областей України. На одного мешканця області обсяг іноземних інвестицій становить 2295,6 доларів США, що в 2,2 рази більше загальнодержавного показника (по Україні – 1033,2 доларів США) [4].

По-друге, необхідно зауважити про роль потужних ресурсів нашого регіону, зокрема «Південний машинобудівний заводу ім. О.М. Макарова» є провідним українським підприємством із виробництва

ракетно-космічної техніки та технологій оборонного, наукового та народногосподарського призначення, до складу якого входить КБ «Південне».

Секретар Міжнародної академії астронавтики Жан-Мішель Контант зазначив, що Дніпропетровськ – один і найпрестижніших центрів космічних технологій.

Завдяки космічному потенціалу Дніпропетровського регіону Україна належить до космічних держав, які на практиці довели здатність реалізовувати сучасні космічні проекти. Прикладом цього є міжнародний проект «Морський старт». Це плавучий космодром для запуску ракет «Зеніт-3SL», до якого входять американська аерокосмічна корпорація «Боїнг», що забезпечує загальне керівництво і фінансування (40% капіталу), російська ракетно-космічна корпорація «Енергія» (25%), українські КБ «Південне» і ПО «Південмаш» (15%), а також – норвезька суднобудівна компанія «Акер Квернер» (20 %). Початкова вартість проекту складала 3,5 млрд. дол.

В контексті відмови України від ядерної зброї, космічні технології держави стали стратегічно важливими на міжнародному ринку космічних технологій.

Саме на цьому етапі виникають питання міжнародного співробітництва України з іншими країнами, в тому числі з Європейським Союзом. Успіхам в ракетно-технічній сфері нашої держави Україна завдячує тому великому потенціалу, який в неї залишився від Радянського Союзу. Проте останнім часом Україна не може достатньо фінансувати космічну галузь країни. У 2008 році проектом Державного бюджету було передбачено фінансування ракетно-космічної галузі в розмірі 444,5 млн. грн. або 88 млн. дол. Порівняно з 2007 роком (158,7 млн. грн..) це у 2,8 разів більше [1]. Якщо взяти фінансування ракетно-космічної сфери США, то ця цифра сягає 15 млрд. дол., що у 170 разів більше запланованих витрат України у 2008 році. В 2005 році європейські країни витратили € 5,5 млрд. на цивільне освоєння космосу [3]. Франція у 2005 році витратила на національні програми € 674 млн., Німеччина € 145 млн., а Італія € 170 млн. З вищенаведеного можна стверджувати, що фінансування, яке забезпечує Україна не є достатнім для того, щоб на належному рівні підтримувати космічний потенціал країни, не говорячи про серйозну конкуренцію на міжнародній арені космічної галузі. Зважаючи на це Кабінет міністрів України своїм розпорядженням № 79 від 15 лютого 2012 р. схвалив Концепцію Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми на 2013-2017 рр. із загальним обсягом фінансування 2,58 млрд. грн. [5].

Реалізація даної програми забезпечить:

- розвиток космічних технологій та їх інтеграцію в реальний сектор національної економіки і сфери національної безпеки та оборони;
- розвиток міжнародного співробітництва;
- проведення наукових космічних дослідів;
- гідну космічну діяльність України згідно сучасних вимог і національних інтересів.

Фінансування даної Програми буде відбуватися за рахунок державного бюджету, інвестицій.

Висновки. Отже, ракетно-технічна галузь Дніпропетровського регіону потребує модернізації і збільшення фінансування. Звичайно, можна зауважити про прямі закордонні інвестиції до Дніпропетровського регіону, проте це не є найбільш раціональне вирішення даного питання. На сьогодні Україна намагається активно співпрацювати з Європейським Союзом і в перспективі має намір увійти до складу ЄС. І це вже ні для кого не є секретом, але виникає питання про те, чи для країн-учасниць ЄС Україна представляє такий самий інтерес? На нашу думку, Україна має потужний промисловий та господарський потенціал, має унікальний ракетно-технічний комплекс, на якому виробляються найекологічніші ракетноносії у світі, має перспективний трудовий потенціал, проте, чи є надія на ефективне втілення усіх запланованих перспектив, чи буде українська держава конкурентоспроможною на світовому ринку у найближчі десятиліття? Можемо стверджувати, що саме модернізація однієї із галузей промислового розвитку, такої як ракетно-космічна, дає шанс претендувати сучасній Україні на вступ до ЄС.

Підкреслимо декілька переваг модернізації ракетно-технічної галузі Дніпропетровського регіону.

По-перше, за допомогою фінансування і модернізації буде можливість автоматизувати системи виробництва і знизити собівартість продукції, що допоможе вивести Україну на міжнародну арену ракетно-технічного виробництва, на якій вона буде представляти серйозного, надійного партнера і конкурента.

По-друге, виготовлення нової продукції дасть можливість підписання нових контрактів і співпрацю з міжнародними партнерами (США, Японія, Росія, Єгипет, Італія, Іспанія, Швеція, Німеччина, Франція, Великобританія).

Джерела та література:

1. Войтко С. В. Прогнозування ринку високотехнологічних послуг (на прикладі космічної галузі) / С. В. Войтко, Д. І. Григораш // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2008. – № 1 (1). – С. 34-43.
2. Фаворский В. В. Космонавтика и ракетно-космическая промышленность. Развитие отрасли. Сотрудничество в космосе / В. В. Фаворский, А. В. Мещеряков. – М. : Машиностроение, 2003. – Т. 2. – 430 с.
3. Фаворский В. В. Космонавтика и ракетно-космическая промышленность. Зарождение и становление (1946-1976) / В. В. Фаворский, А. В. Мещеряков. – М. : Машиностроение, 2003. – Т. 1. – 343 с.
4. Дніпропетровська обласна державна адміністрація : [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.adm.dp.ua/>
5. Україна виділить на п'ятирічну космічну програму 1 млрд. грн. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://news.finance.ua/ua/~1/0/all/2012/02/16/269752>